

ROMAN BUREŠ

SÓLOKAPR

SÓLOKAPR

Lidské dějiny se roztříštily a znovu složily jako chaotické puzzle.

Propad času. Tak tomu dnes říkáme. Někteří lidé to vyslovují povzneseně, jako by snad byli rádi, že mohli být u toho.

Když však vezmete ty nejničivější katastrofy lidských dějin a všechny je nacpete do jediné vteřiny, ani zdaleka se nepřiblížíte Propadu času.

Té noci jsem ztratil manželku a obě děti.

V kanclu jsem dlouho do noci dodělával uzávěrku. Pak ve čtyři ráno udeřil do oken víchr.

Nejdřív jsem myslel, že je to nenadálá letní bouřka. Ne-polevovalo to, ale naopak sílilo. Jel jsem na druhou stranu města – domů. Jenže ta část Temešváru už tam nestála. Místo ní jenom nedozírné planiny.

Co vám budu povídat, vždyť to znáte... Motal jsem se tam až do svítání a vykřikoval jména manželky a dětí.

Ani o celé měsíce později jsme netušili, co se vlastně stalo. Z celého Rumunska roku 2045 zůstala jen polovina našeho města, které obklopovaly stepi nebo hluboký prales.

Pak se přihnali nomádi a vyvraždili nebo odvěkli stovky lidí. Prý se jednalo o Kumány.

Moderní člověk tváří v tvář středověké krvelačnosti nemůže obstát, tím spíš když na ni není připraven, a než jsme

dokázali s pomocí policie zformovat jakýs takýs odpor, Kumáni odtáhli. Později jsme se dozvěděli, že je téměř vyhladily pro nás běžné viry a bakterie, na něž neměli imunitu.

Přežili jsme první zimu, ale vypadalo to bídně. Chyběly nám pohonné hmoty a neobdělávali jsme pole. Bez energetické sítě a globálního obchodu se z nás stali zmatení a neschopní primitivové.

Před hladomorem nás však zachránil Septimius Severus.

Historici z naší univerzity z toho jména padali na zadek. Vynořil se s dalšími Římany z pralesa a začal s námi obchodovat. Dodnes jsou římské mince nejstabilnější měnou, protože ničím nekrytá papírová eura jsou dobrá akorát tak na podpal a zbytek našich úspor zmizel i s datovými úložišti bank.

Já se celou dobu plácal na úplném dně. Přišel jsem o všechno a o všechny. Abych se nezabil, vrátil jsem se k práci.

Býval jsem novinář. Rád jsem dodával přívlastek *investigativní*. Bavilo mě to. Když redakce opět obnovila provoz, šéfredaktor mi nabídl pracovní cestu do antického Říma.

A tak jsem sbalil krosnu, spacák a jel.

Od Propadu času nyní uběhlo už půl druhého roku. Sedím v římské hospůdce, které místní říkají *thermopolium*, můj host právě přichází. Potřeseme si rukama. Vypadá potěšeně, že zase vidí krajana.

Jmenuje se Bogdan a ve starém světě býval řidičem městské hromadné dopravy. Respektive dohlížel, aby autonomní autobusy nedělaly vylomeniny. Neměli jsme dost elektřiny, abychom autobusy nabíjeli, proto je starosta prodal Severovi. A když Bogdan spolu s dalšími dostal nabídku vyrazit do Říma, nezaváhal. Možná měl za to, že tady bude jezdit na městských linkách.

Místo toho se však stal součástí Severova spiknutí.

On totiž ten Septimius Severus nebyl žádný císař. Čas se rozpadl dřív, než se jím stihl stát. Římu vládla žena – císařovna.

Objednávám jídlo a pití a povídáme si. Rozhovor se svolením nahrávám na mobil, udělám pár fotek Bogdana.

Ještě za mého dětství se musely mobily nabíjet, ale v mé době jsme kupovali jen nové přístroje, do nichž jsme přendávali nesmrtelné nanodiamantové baterie. Nikam se sice už nedovolám, přesto jsem na přístroj opatrný, nový bych v tomto světě nesehnal.

Jeho překladač má z nějakého důvodu i latinu. Sice nechápu, proč vývojáři dávali do překladačů mrtvý jazyk, ale zaplatit pámbu za to.

Bogdan vypráví, že neměli tušení, do čeho vlastně jdou. Když si uvědomili, že vezou plné autobusy vzbouřenců, kteří se pokoušejí svrhnout císařovnu, snažili se vycouvat, ale Severus pohrozil, že je zabije.

A také jim slíbil hromadu zlata, ale o tom Bogdan mluvit nechce.

Dnes už je to historie. Během nočního přepadu byl jeden z rumunských řidičů zastřelen, Severus nakonec neuspěl a císařovna ho nechala popravít.

Ptám se Bogdana, jak se mu žije ve starověkém městě a zda se chce vrátet.

Prý nikam nespěchá. Autobusy jsou s nabitím sice téměř na nule, ale Řím se pomalu elektrifikuje a třeba v budoucnu dostane další práci. Zatím má smlouvu s císařskou kanceláří. Plat není nic moc, ale život je tu levný a hlavně mnohem zábavnější.

Rozhovor už jsem ukončil, ale ještě chvíli si povídáme nad pohárkem vína. Řeč přijde na císařovnu.

„Nikdy jsem ji neviděl,“ odpovídá Bogdan na moji otázku. „Ale viděl jsem Titána! Je to fakt macek!“

Pokud vím, Titáni jsou jacísi polobohové z antické mytologie. A jeden z nich osobně chrání císařovnu, kterou místní folklor pasoval do role Minervy – dcery nejvyššího boha Jupitera.

Pro mě – Evropana poloviny jednadvacátého století – je to samozřejmě úsměvné, ale tady v Římě bych to nikomu nepřiznal.

Bogdan tvrdí, že se Titán pravidelně ukazuje na ochozu paláce.

Nemohl jsem kvůli tomu usnout. Rozhovor s Bogdanem byl poměrně vágní, musím ho okořenit, abych z něj vymáčkl nějakou čtivou šťávu, ale císařovna mi nedala spát.

Nikdo pořádně neví, odkud přišla. Historicky vzdělaní lidé z našich škol si lámou hlavu, jak je možné, že starověkému Římu vládne žena.

Druhý den ráno jdu na Forum Romanum, nad nímž se tyčí Palatin s císařským palácem. Poflakuji se mezi sloupy portiků a okukuji zboží trhovců.

V poledne se zvedne vlna nadšení. Lidi se hrnou na otevřené prostranství a já jdu s nimi.

Nahoře na Palatinu stojí stříbrný kolos.

Pětimetrový robot, který jen samotnou svojí velikostí vzbuzuje respekt.

Prackou mává lidu a mnohonásobně zesílený ženský hlas zdraví Římany. Ti se z toho mohou pominout. Zjevně svého Titána milují.

Nějaký chlapík do mě šťouchá a ukazuje nahoru. Jeho latině nerozumím, ale jedno slovo poznávám – *Imperatrix*. Císařovna.

Probudil se ve mně novinář, kterým jsem kdysi býval. Chci o ní zjistit co nejvíc.

A tak v podstatě intuitivně vyřáším po jejích stopách.

Cestuji na sever po přímořské silnici. Jdu pěšky a přespávám buď venku ve spacáku, nebo v levných hostincích, kterých je podél silnice jako máku.

Zastavím se u památníku Bitvy bohů, v níž římské legie s pomocí Titána rozdrtily křížovou výpravu.

Místní žebrák se hrdě hlásí k legii, v bitvě údajně přišel o nohu. Tvrdí, že u Dunaje jsou kolonie veteránů.

Povzbuzen pokračuji přes Toskánsko 18. století. Budget už je pryč a jsem skoro na mizině, nechávám se najmout jako sezonní dělník na sběr ovoce. Spím ve stodole s dalšími deseti lidmi..., ale jsem spokojený. Možná dokonce šťastný – poprvé od Propadu času. Opět něco dělám. Mám cíl.

S obchodní karavanou překonávám pravěkou divočinu Pádské nížiny. Připadám si tu jako na safari. Stáda divokých koní, srn a chlupatých turů – předků našich mírných krav. Párkrát jsme v dáli viděli smečky lvů a vlků.

Na severním břehu Pádu opět začíná starověká římská říše. Procházím si forum v Patavii, kde se Titán střetl s tankem. Opravené díry po kulkách jsou na sloupech a průčelích stále patrné. O císařovně tu kolují legendy, místní jí stavějí monstrózní chrám.

Po římské silnici pokračuji až k Dunaji do Carnunta. Jsem skoro žebrák a nemám šajn, jak se dostanu zpátky do Temešváru. Musím prodat hodinky, abych měl na jídlo. Později prodávám batoh a pohorky. A nakonec i tričko, bundu a kapsáče. Římané milují barvy, které sami zatím neumějí vyrobit. V místním second handu si kupuji kožené sandály, obnošenou tuniku a plášť z hrubé vlny.

Mám dojem, že jsem posedlý, ale nemůžu si pomoci. Bojím se vypnout – vrátila by se deprese a sebevražedné myšlenky.

V Carnuntu je skutečně čtvrt veteránů. Jsou tu zmrzačení vojáci, kteří odešli z armády s výsluhou, anebo vojáci,

kterí si odsloužili svých dvacet let a legie jim kontrakt kvůli vysokému věku neprodloužila.

Chodím do taverny, kde se scházejí. Ptám se na vojáky, kteří se s císařovnou setkali, přiznávám, že o nich chci psát.

Pronajal jsem si pokoj v jedné *insulae*, jak Římané říká jí svým nájemním domům. Až nahoře pod střechou, kde je to nejlevnější. V noci je tu strašná zima, vodu nosím nahoru ve džberu, dolů zase kýbl s výkaly. Našel jsem si práci myče nádobí v té samé veteránské hospodě, můžu dojídat zbytky a vydělám si sotva na nájem.

Domů chodím po setmění. Není tu veřejné osvětlení a každá noční procházka je malým dobrodružstvím. Přepadli mě jen jednou, ale když zjistili, že jsem chudší než oni, propustili mě s pár kopanci na cestu.

Ale cítím silný příběh a jdu za ním. Jednou jsem se za něj dokonce pomodlil v Minervině chrámu.

Zatím jsem posbíral jen pár historek a klepů. Mnozí tvrdí, že ji potkali.

Ale včera se objevil chlapík, který sloužil v Desáté pod Luciem Barem. Prý že si se mnou promluví.

Vstávám s ranním svítáním. Z ulic už se valí takový hluk, že se stejně nedá spát.

Na foru, které je i tady centrem města, se setkávám s Gaiem Vitruviem, jak se veterán představil.

Už jsem se naučil pár latinských frází, ale k rozhovoru potřebuji mobil – poslední fragment civilizace, z níž pocházím.

Nechávám ho schovaný pod tunikou, ale zapínám překladač.

Když položím otázku v rumunštině, zpod urousané látky se ozve její latinský překlad.

Vitruvius se podezřele zadívá se na mé břicho. Kupodivu však nepanikaří, místo toho se pohodlně rozvalí na lavičce.

„Byl jsem u toho, když Lucius Baro napadl Budeovicum,“ ozve se zpod tuniky překlad jeho slov.

Tak Římané nazývají katolické město České Budějovice ležící za Dunajem.

„Byla to velká štípanice. Měli pušky, které jsme tehdy ještě neznali, ale neměli jich dost. Probili jsme se do centra, obklíčili je a rozsekali.“

Asi hodinu mi vypráví o boji. O tom, jak to jeho kamarád schytl do prsou i přes železné brnění. On však neutrpěl ani šrám. Budějovičtí se uchýlili k poslednímu odporu do paláce na jejich foru. Když se legionáři dostali dovnitř, bylo hotovo.

„Ve sklepení toho paláce byl žalář. Měl jsem tu čest, že jsem tam vkročil mezi prvními.“

Když odezní překlad, ptám se, proč to považuje za čest. Mobil to zopakuje latinsky a veterán se rozzáří. „Protože jsme tam našli Ji!“

„Koho?“

„Císařovnu Antonii, hňupe,“ směje se dobrosrdečně. „Byla chudinka zavřená v kobce. Nahá jako palec. Ti hlupáci vůbec netušili, co je zač...“

„Počkej, chceš říct, že jste císařovnu našli v budějovickém vězení?“ Cítím, jak moje srdce splašeně uhání. Narazil jsem na žurnalistickou zlatou žílu! „Byla vězněm?“

„Ano, ti kozlové ji strčili za mříže, protože nepochopili, že je vtělením Minervy.“

„A vy jste to pochopili?“

„No...“ krčí rameny. „Chvilku nám to trvalo. Ale vytáhla našeho velitele z Charónovy bárky. A spouště našich kluků taky pomohla. Mně osobně vyléčila svrab. Pral jsem se s tím rok a ona mě toho zbavila takhle,“ řekne a luskne prsty.

Nedokážu pochopit, jak ji mohou uctívat... Copak jim nedochází, že to může být časový zbloudilec, kterého jen náhodou zatkli Budějovičtí?

Císařovna z kobky...

Na druhou stranu Syn boží se prý narodil ve chlévě, přesto ho uctívaly miliardy lidí.

„A to jste o jejím božském původu nepochybovali?“

Vitruvius zvažní. Nakloní se ke mně a měří si mě tvrdým pohledem. „Byl jsem u toho, když v Patavii přivolala Titána,“ říká zcela vážně. „Démoni se probíjeli městem a jejich železná obluda na pásech bořila domy.“ Zřejmě má na mysli nacisty a jejich tank. „A ona řekla, počkejte si, přijde Titán a zatočí s nimi. A taky že jo!“

Povídáme si ještě chvíli, ale nic zajímavějšího už se nedozvím. Jsem jako na trní.

Rozloučíme se. Vitruvius mi přeje, ať mě provázejí bohové.

Rozhodl jsem se, že vyrazím okamžitě. Už nepůjdu ani do práce. Mobil jsem si vždy nechával v bytečku pod prkny podlahy, ale teď už to nechci riskovat. Do činžáku si skočím jen pro plášť a spacák a ještě před setměním opouštím Carnuntum.

V duchu už formuji článek. *Římskou císařovnu objevili legionáři ve vězení!*

Jak se tam dostala? Kým ve skutečnosti je? Pochází z Čech? Z jaké doby? Byla by ochotna poskytnout rozhovor?

Tábořím u cesty. Už jsem se naučil rozdělovat oheň pomocí křesadla. Jsem tak vzrušený, že nemůžu usnout.

Když zaslechnu šramot, zvednu se na lokti.

Ale kroky zrychlí a na obličej mi dopadne kopanec.

Padají na mě rány a v hlavě mi vybuchují malé ohňostroje.

Krčím se na zemi, z nosu mi crčí krev a cizí ruce šmátají po mém těle. Vyhrnou mi tuniku a prohmatávají látku.

Když útočník nahmatá mobil, snaží se ho vytrhnout z vnitřní kapsy.

Zoufalství mi dodává odvalu. Vzepřu se a pokouším se bránit...

Ale ten muž je zkušený a silný. Vysloužím si dalších pár ran a padám zpátky do prachu.

„Neber mi to! Prosím!“

Aplikace překladače je stále zapnutá. V tom rauši jsem ji zapomněl vypnout.

Když mobil moje slova přeloží, člověk se zarazí. Otočí se. Je to Vitruvius... samozřejmě.

Pravděpodobně mě sledoval a čekal na tmu.

„Mám tam vzpomínky na moji rodinu,“ říkám a pláču u toho. „Obrázky manželky a dětí, o které jsem přišel.“

Starý voják se podívá na přístroj. „Je mi líto. Potřebuju to. I já mám děti. A jedno z nich umírá. Když tohle prodám, můžu si koupit svatou císařovninu krev.“

Nechápu, o čem mluví. Zjevně další blábol pocházející z jejich mýtů. Žadoním, ať mi dovolí vyndat paměťovku, přístroj mu nechám. V té chvíli mi jde skutečně jen o fotografie mých drahých, císařovnin příběh mě naprosto nezajímá.

Vitruvius vytáhne dýku. Jsem přesvědčen, že mě zabije.

Přidřepne ke mně. „Znám jednoho legionáře. Zranili ho v Bitvě bohů. Dostal sepsi, na kterou není lék. Ale císařovna mu darovala svoji krev a on se za dva dny uzdravil.“

Nevyvracím mu to. Jsem vyděšený k smrti, ať si věří, čemu chce.

„Jeho krev se stala také léčivou a ten zmetek ji prodává. Nemám dost peněz, ale když prodám tuhle destičku,“ zamává mobilem. „Zachráním svoji dcerku. Takže... dovolím ti vyndat z toho tu... tu věc, co potřebuješ, ale jestli mě podrazíš, vykuchám tě a nechám tě tu chčipnout.“

Přísahám, že si vyndám jen maličký dílek. Třesoucíma se rukama vytáhnu paměťovku a ukazuji mu, že na funkčnosti přístroje se nic nezměnilo. Dokonce ruším heslo, aby ho mohl znovu otevřít. Ne z nějakých sympatií, ale protože se bojím, že by si mě znovu našel.

„Omlouvám se,“ říká nakonec Vitruvius a mizí ve tmě. Osaměl jsem. Vibruji šokem, zlomený nos bolí.

Ve zkrvavených prstech držím paměťovku. Bojím se, že bez ní bych časem zapomněl, jak moji milovaní vypadali.

Pak si paměťovku zastrčím do zadku. Tam ji snad nikdo hledat nebude.

Cesta domů byla dlouhá a náročná.

Vrátil jsem se do Carnunta, kde jsem si našel práci v říčním přístavu. Nakonec se mi podařilo nechat se najmout na jednu z obchodních lodí. Po Dunaji jsme pluli na východ. V Cibalae jsem vystoupil a po cestě vedoucí skrze pravěký les se vrátil do Temešváru.

Trvalo to půl roku.

Teď sedím v kanceláři a čekám na šéfredaktora. S Marianem se známe dlouhá léta. Nepochybuji, že v mém článku ucítí stejnou bombu jako já.

Temešvár se mezitím změnil. Vzchopili jsme se. Máme spoustu chytrých lidí na polytechnice a dalších univerzitách. Vyrábíme víc elektřiny, opevnili jsme se. Začínáme vyrábět primitivní perkusní pušky. Obchodujeme s Římany a balkánským trojměstím. Navázali jsme kontakt s dalšími enklávami – středověkým bulharským královstvím, Polsko-litevskou unií 17. století, Banskou Bystricí vzdálené budoucnosti a Lvovem, od něž nás dělí jen dvacet let. Také prý existuje Velká Británie!

Ne vše je ale růžové. Starosta se odmítá vzdát moci a stále odsouvá volby. Policii – jediné kvalitně ozbrojené entitě – narůstá sebevědomí...

Otevírají se dveře šéfredaktorova kanclu a Marian na mě mávne.

Vcházím s natěšeným úsměvem.

„Tohle nemůžeme otisknout,“ zpraží mě Marian.

„Co prosím?“

Stále mi zůstává ten přiblblý úsměv. Ta informace ještě nedoputovala z mozku do mimických svalů.

„Sedni si... Konzultoval jsem to s panem starostou. Nemůžeme to otisknout.“

Omráčeně zapadnu do křesla a úsměv konečně odumírá.

„Řím je mocný a je to náš hlavní spojenec. Nemůžeme provokovat jeho vládkyni tvrzením, že ji našli nahatou v budějovické kobce.“

„Tak nebudeme zmiňovat, že byla nahatá...“

„O to nejde! Nemůžeme ji zpochybňovat. Víš vůbec, co se v Evropě děje?“

„Jenom matně. V Carnuntu jsem myl nádobí a bydlel v kamrlíku bez tekoucí vody.“

„Je mi líto, co jsi pro to vytrpěl, ale musí to zůstat mezi námi. Stejně by ti nikdo nevěřil. Udělali by z nás bulvár nejhoršího ražení.“

„Oni?“

„Hele, blíží se něco velkého. Všechno, co jsme dosud zažili, byla jenom předehra. Teprve teď začíná skutečný boj o Evropu. A my potřebujeme silného spojence.“

Vrací mi paměťovku. Fotky rodiny tam zůstaly, ale nahrávka rozhovoru je pryč.

„Nikde o tom nemluv,“ doporučuje mi Marian. „Už takhle o tebe mám strach.“

Teď dostávám strach i já. „Myslíš, že by mě mohli nechat zabít?“

Nic neříká, nehne ani brvou. A je jedno, o kom vlastně mluvíme – jestli o starostových lidech, nebo o Římanech.

„Co bys řekl na Londýn?“ prohodí jakoby nic. „Zaplatím ti výlohy a ty na čas zmizíš. A až se vrátíš, přivezeš reportáž, jaká tu ještě nebyla.“

„Jaký že tam mají rok?“

„1900!“

„Věk vrcholného Impéria...“

Přemýšlím o tom dlouho do noci.

A pak celý následující den.

Před domem neustále postávají neznámí muži, mám dojem, že mě sledují.

Ano, Londýn rozhodně zní líp než se nechat zapíchnout nebo nešťastně vypadnout z okna.

Nakonec si přiznávám, že Marian má pravdu – příběhu o císařovně nalezené v žaláři by nikdo nevěřil.

Čistě proto, že by mu nikdo věřit nechtěl.

